

Webinar LEI samenwerking met commerciële projectontwikkelaars

10 mei 2021

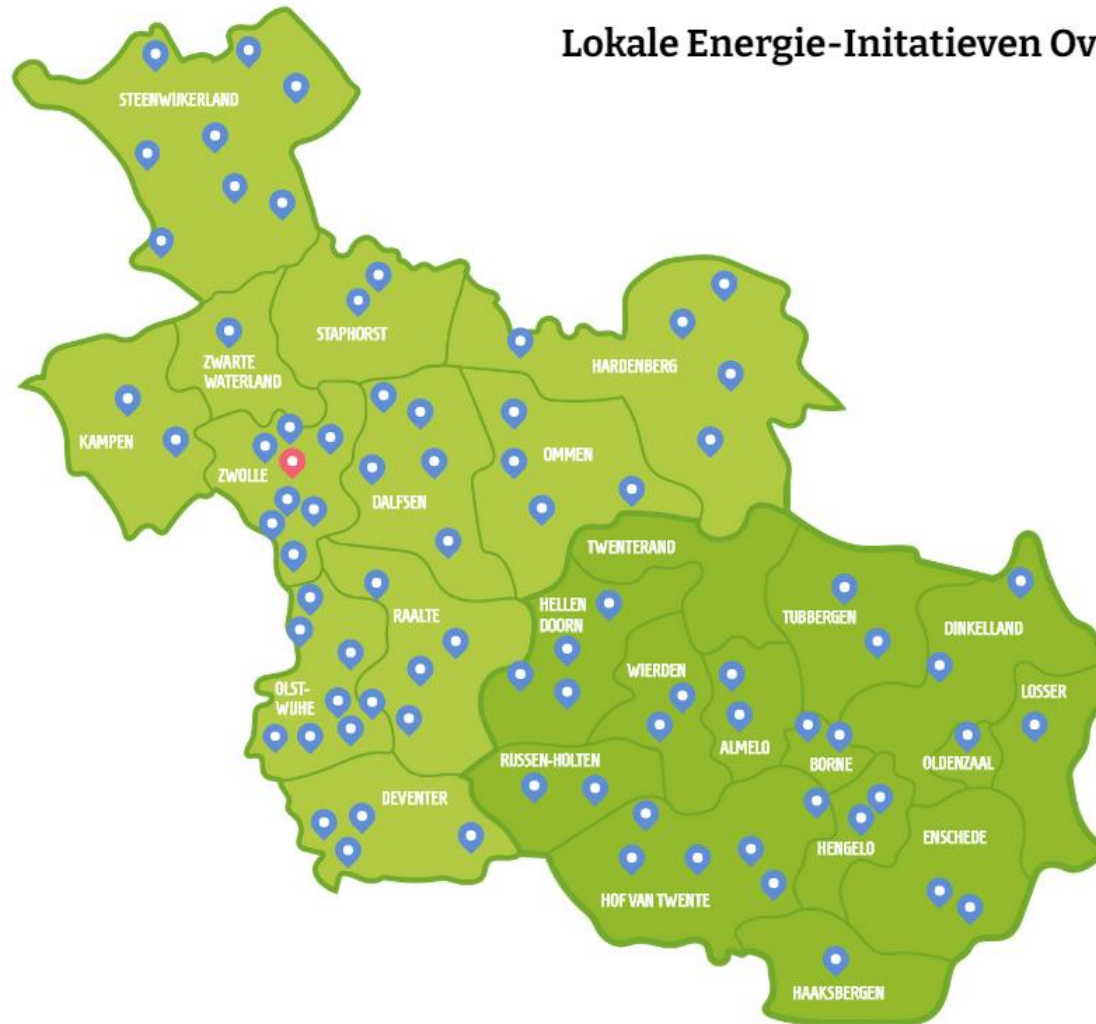
Start om 19.30 uur

- 19.30 **Welkom en toelichting ondersteuning LEI in Overijssel**
Linda van Ijzendoorn, Natuur en Milieu Overijssel
- 19.45 **Participatievormen**
Guido Bakema, LEI-Coach
- 19.55 **Samenwerkingsvormen en voorbeelden**
Gerard Brakkee, LEI-F projectcoördinator
Martijn ten Klooster, Pondera Consult
- 20.50 **Afsluiting**
- 21.00 **Einde**

Stand van Zaken lokale energie-initiatieven - Linda van IJzendoorn NMO

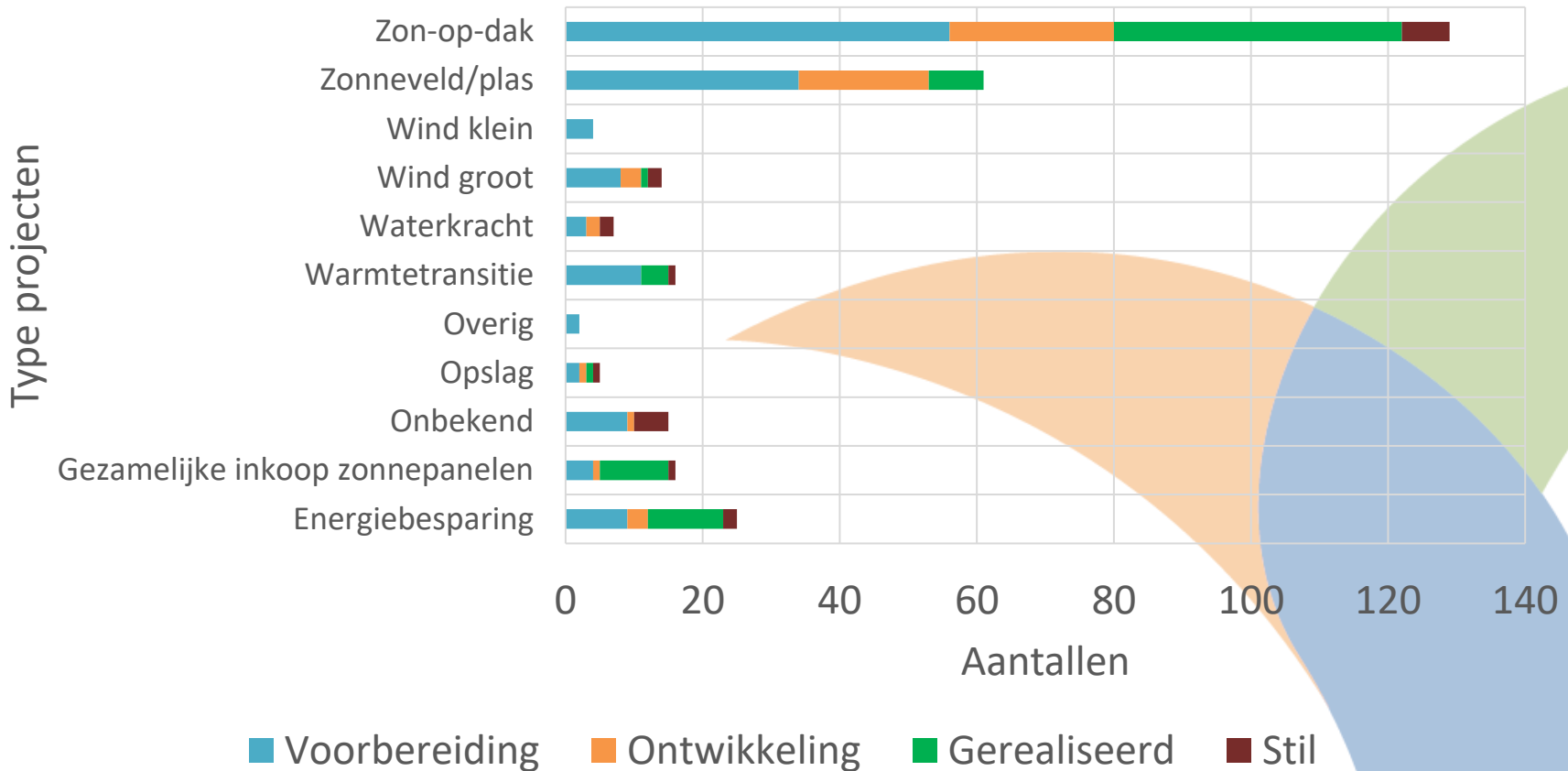
Lokale Energie-Initiatieven Overijssel

2020

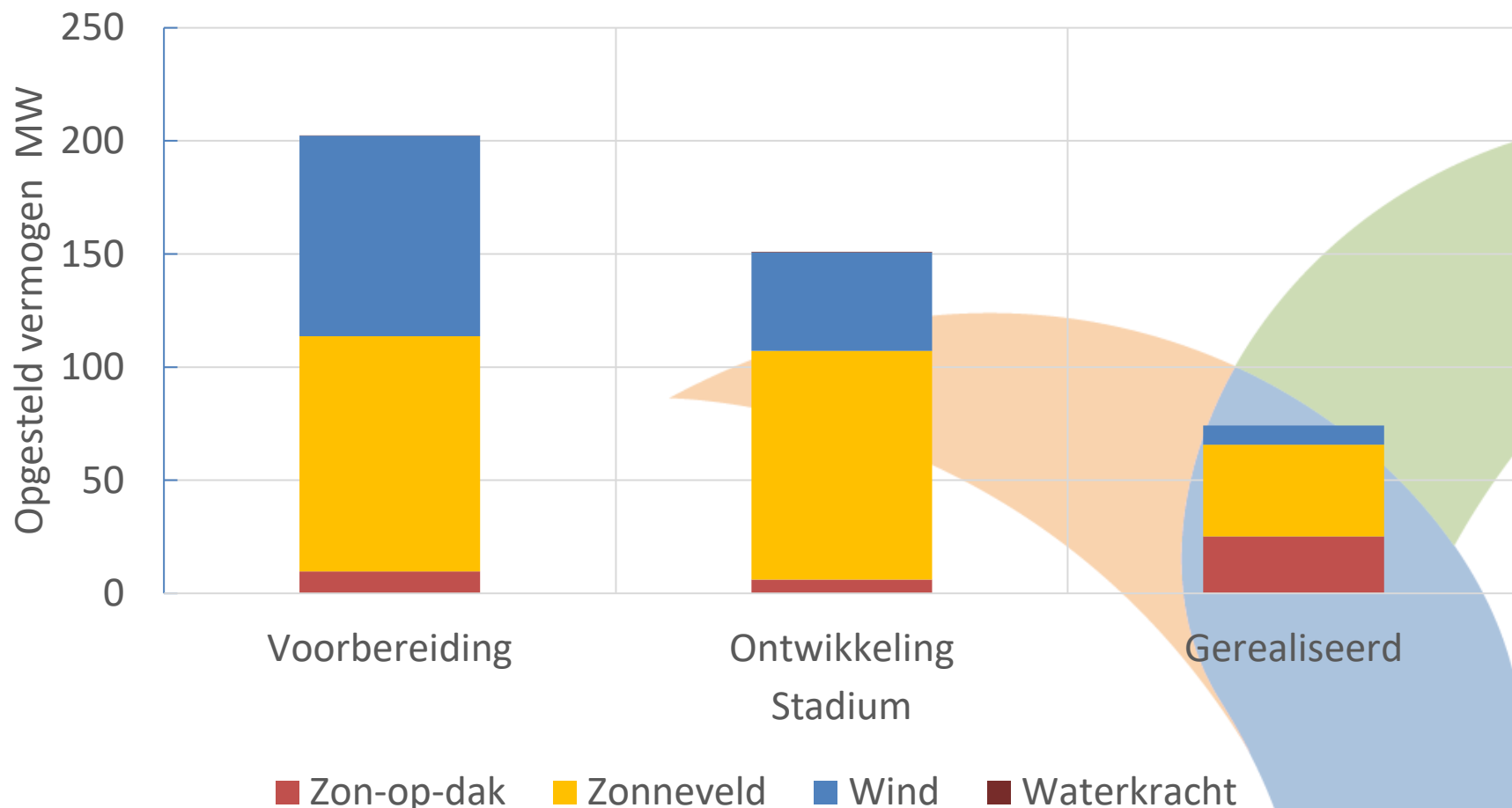
Stand van Zaken lokale energie-initiatieven (LEI)

Projecten LEI naar type en stadium (aantallen)

Stand van Zaken lokale energie-initiatieven (LEI)

Projecten LEI Overijssel naar opgesteld vermogen (MW)

Ondersteuning voor lokale energie-initiatieven (LEI)

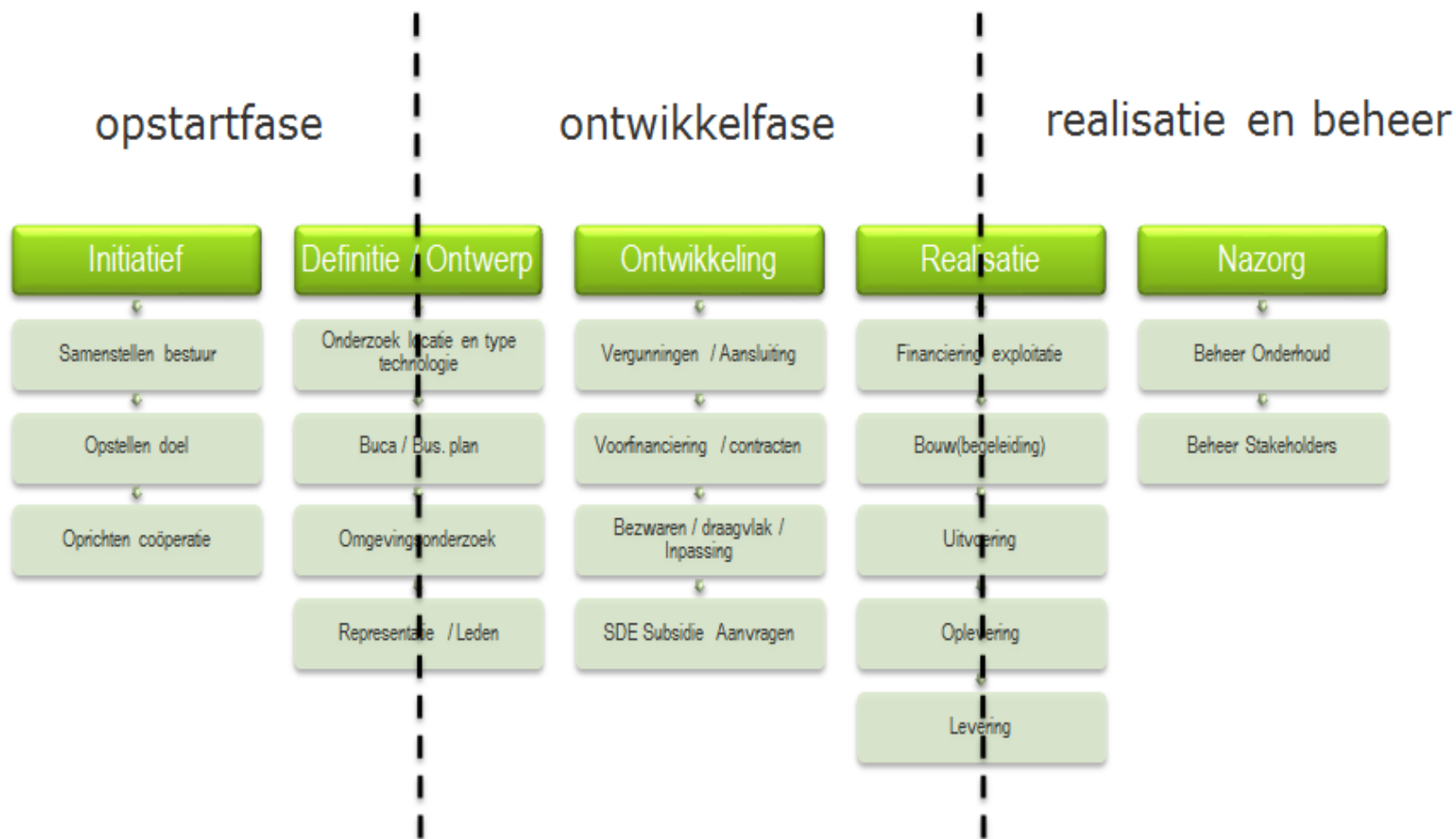
Pijler 1: interactieve beleidsontwikkeling.

Pijler 2: kennisopbouw- en uitwisseling.

Pijler 3: ondersteuning van LEI bij projectontwikkeling.

Projectfases

Ondersteuning voor lokale energie-initiatieven (LEI)

Pijler 3: ondersteuning van LEI bij projectontwikkeling.

Loket Lokale Energie – alle projectfases

“Waar kan ik subsidieaanvragen voor mijn nieuwe energieopwekproject?”

Expertpool Lokale Energie – alle projectfases

“We zoeken iemand die ons businessplan kan doorlichten.”

Ondersteuning voor lokale energie-initiatieven (LEI)

Pijler 3: ondersteuning van LEI bij projectontwikkeling.

LEI-Coaches – opstartfase

“Hoe kunnen we het beste daken zoeken voor ons tweede zonnedak-project?”

LEI-vouchers – opstartfase

“We willen een coöperatie oprichten en daarover communiceren.”

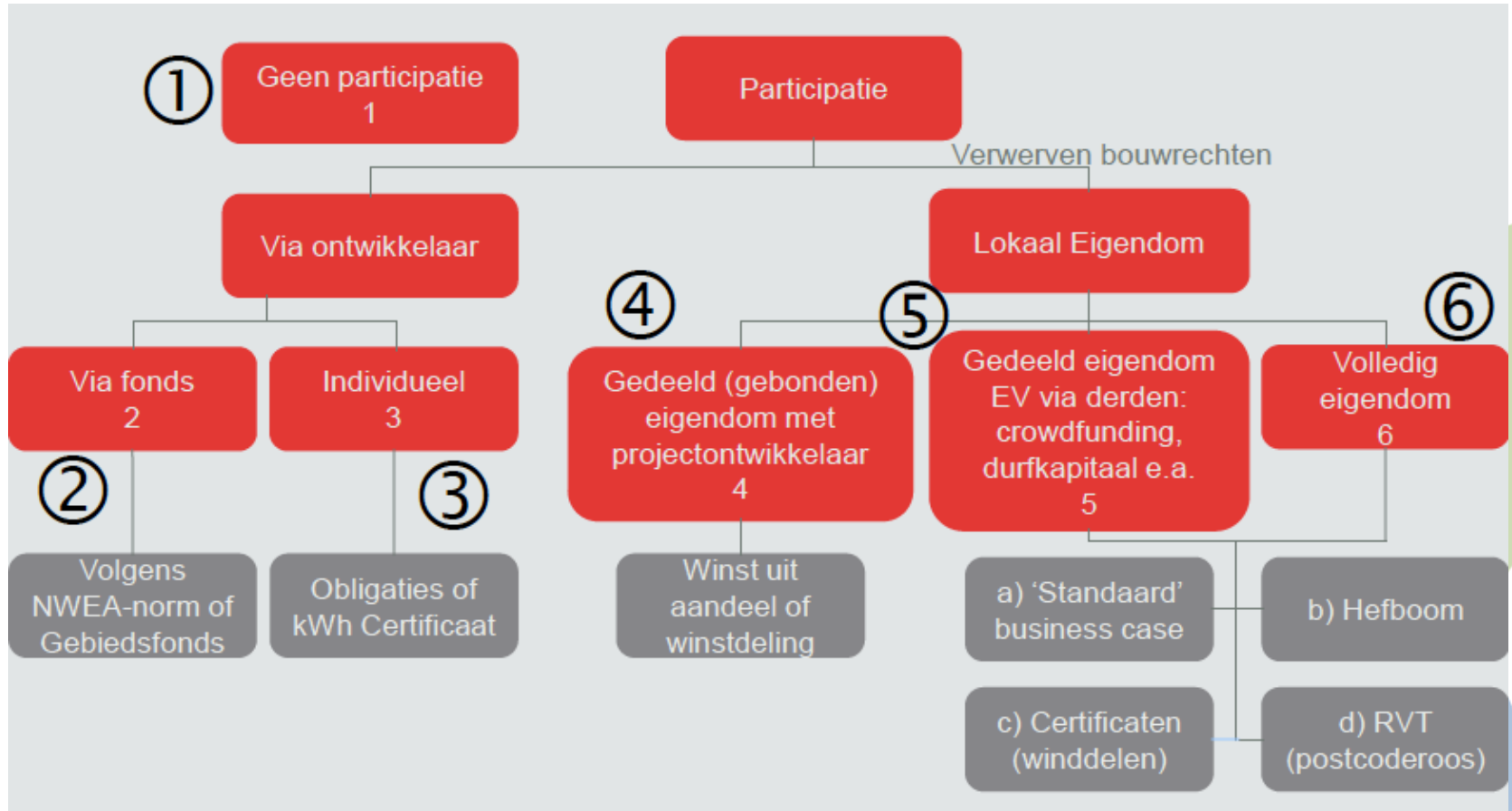
LEI-F – ontwikkelfase

“Wij willen een groot zonneveld ontwikkelen en zoeken financiering voor het haalbaarheidsonderzoek.”

Vormen van participatie

Guido Bakema

Bron: Bosch en van Rijn

Samenwerken met een commerciële projectontwikkelaar - Gerard Brakkee en Martijn ten Klooster

Lokaal Energie Initiatief (LEI) Commerciële Ontwikkelaar (CO)

Vaak heeft CO een haakje in de gemeente

- Grondpositie.
- Aansluiting op het net.
- Verplicht tot samenwerking met LEI.
- Soms ook wens vanuit LEI (deskundigheid, risico's).

In verschillende smaken

LEI en CO
ontwikkelen
samen

Samen
exploiteren

Ieder
exploiteert
eigen deel

LEI stapt na
ontwikkeling in

Samen
exploiteren

Ieder
exploiteert
eigen deel of
LEI neemt het
helemaal over

LEI = Lokaal Energie-Initiatief
CO = Commerciële Ontwikkelaar

Samen ontwikkelen

Voorbeelden

Samen exploiteren

LEI en CO
ontwikkelen
samen

Ieder exploiteert
eigen deel

Voorbeelden

Haaksbergen: 4 zonneparken met drie ontwikkelaars (50/50).

Luttenberg: 3 zonneparken met één ontwikkelaar (50/50).

Enschede: 36 ha. zonnepark met één ontwikkelaar.

Voorbeelden

Dalfsen:

- Een parkje; risico bij CO; SCE 2/3, SDE CO 1/3.
- Eén ontwikkeling, twee parken op kabel van windmolens.

Samen ontwikkelen

Aandachtspunten

Samen exploiteren

LEI en CO
ontwikkelen
samen

Ieder exploiteert
eigen deel

Aandachtspunten

- Wat is ieders inbreng?
Inhoudelijk en financieel
- Wie draagt welk risico?
- Samen of apart exploiteren?

LEI stapt na ontwikkeling in Voorbeelden

Samen exploiteren

LEI stapt na
ontwikkeling in

Ieder exploiteert
eigen deel, of LEI
neemt geheel
over

Voorbeeld

Windpark Kloosterlanden:
Deventer Energie Coöperatie
25% eigenaar.

Voorbeeld

Hof van Twente: Zonnepark 't Rikkerink:
klein deel over te nemen door
coöperaties; exploitatie apart in SCE.
Zwolle: Zonnepark Bomhofplas
100% overgenomen door Blauwvinger.

LEI stapt na ontwikkeling in Aandachtspunten

Samen exploiteren

LEI stapt na
ontwikkeling in

Ieder exploiteert
eigen deel

Aandachtspunten:

- Risico ontwikkeling bij CO.
- Kosten instap inclusief ontwikkelfee?
- Samen of apart exploiteren?

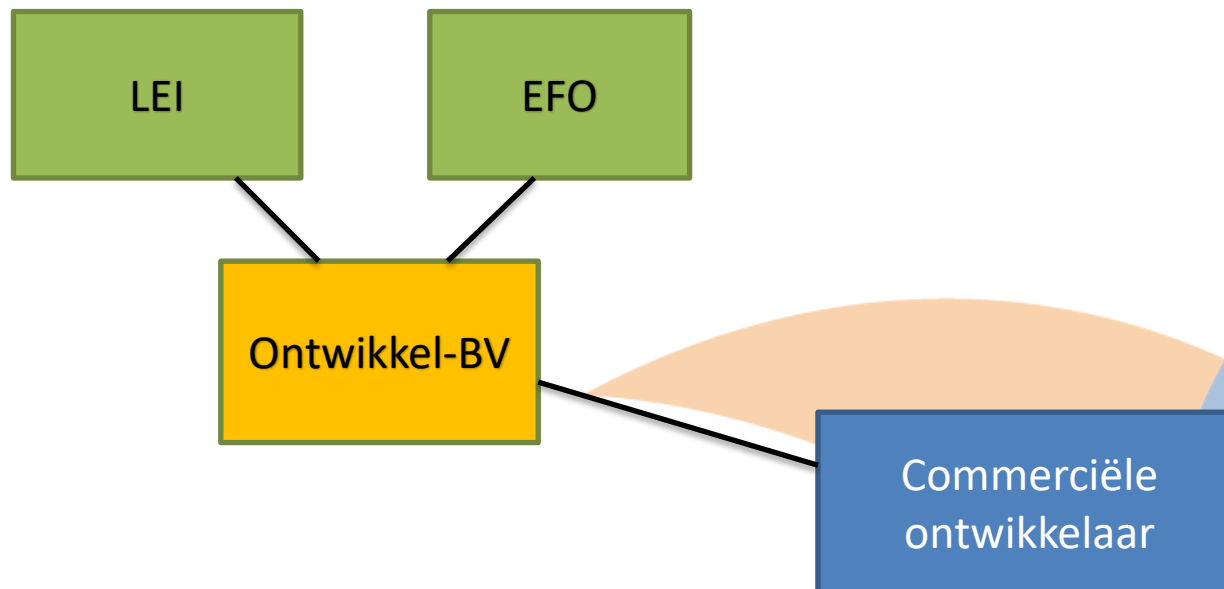

Aandachtspunten algemeen

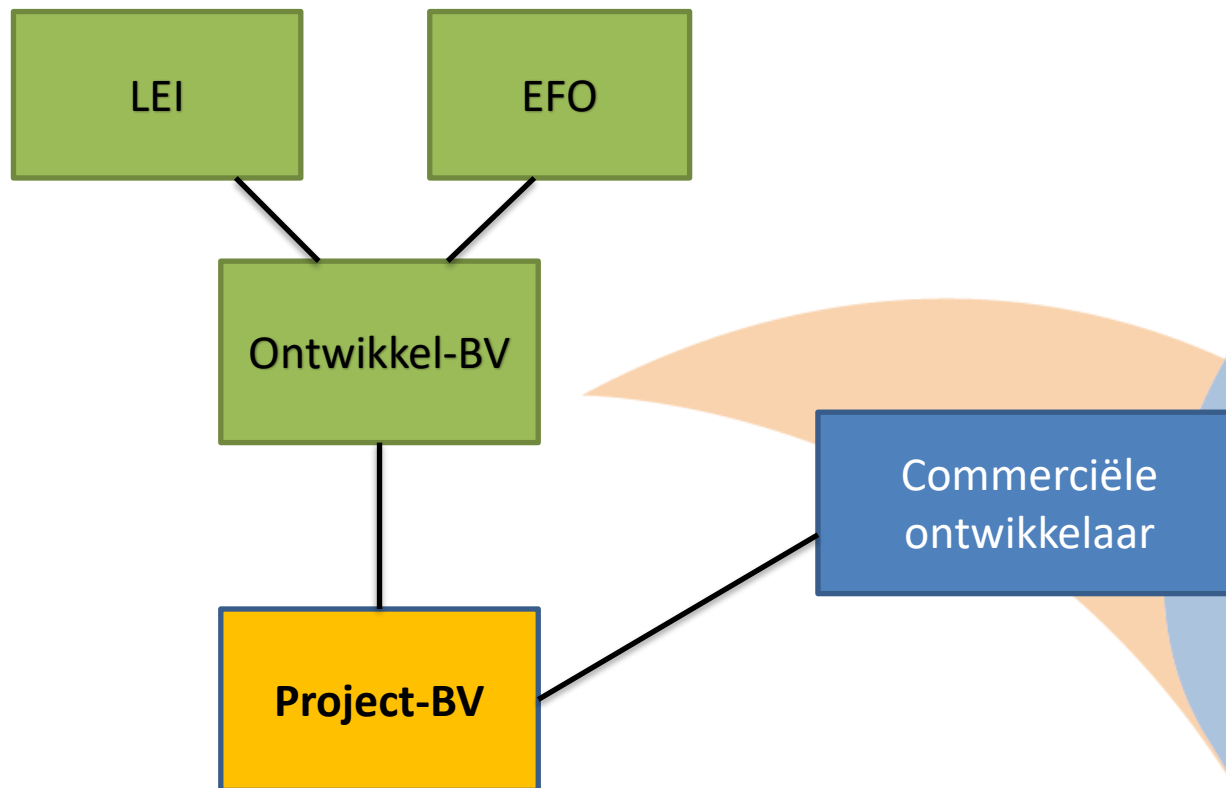
- Hoe sterk sta je als LEI?
Mede afhankelijk van Gemeente (bijv. Enschede).
- Wie is je samenwerkingspartner?
En wie zit daar weer achter?
- Wat zijn hun bedoelingen?
Tijdens én na realisatie?
- Wie doet wat en wat kost dat?
- Ontwikkelfee – hoe hoog en wie krijgt wat?
- Laat een deskundige meekijken!

- LEI, CO en EFO in één ontwikkel-BV.
- Bijvoorbeeld 50% CO en 50% LEI/EFO.
- Max. euro 200 k – geen de-minimus.
- Toets op betrouwbaarheid CO.
- CO moet mee in standaardmodellen.
- Of: LEI en EFO in ontwikkel-BV en ontwikkel-BV samen met CO in project-BV.

Model met LEI-F optie 1

Model met LEI-F optie 2

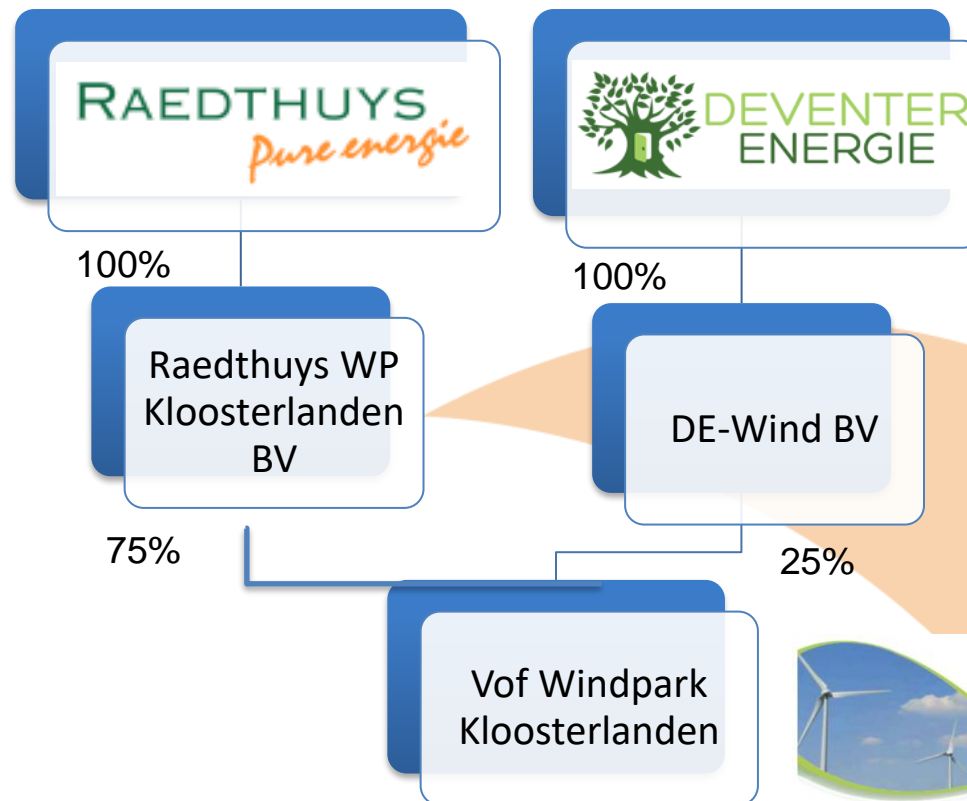

Vragen?

Bedankt voor jullie aandacht!

Extra slides

Samenwerkingsstructuur WP Kloosterlanden Deventer

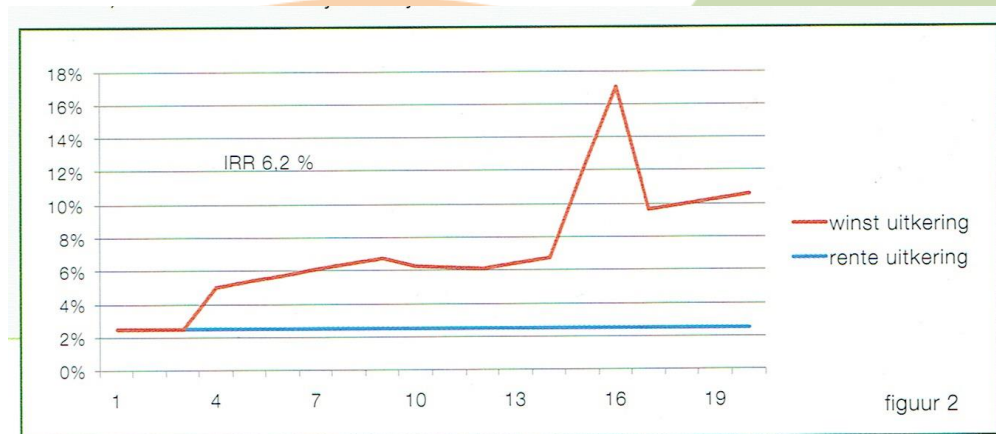

Financiering

WP Kloosterlanden Deventer

- **Benodigd Eigen Vermogen: € 1,6 miljoen**
  - € 400.000 (25%) = participaties van leden van Deventer Energie (participaties van € 250)
  - € 1.200.000 (75%) = kapitaal inbreng Pure Energie
- **Vreemd Vermogen (€ 5,5 miljoen) is banklening aan de VOF**
- **DE Wind ontvangt uitkering winst vanuit “VOF windpark Kloosterlanden”**
  1. Opbouw liquiditeitsreserve
  2. Rente en aflossing bank
  3. Rente en winstuitkering

Verwacht rendement participaties Windpark Kloosterlanden

Bron: Informatiememorandum DE Wind